

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE
DRAŠKO STANIVUKOVIĆ, narodni poslanik

NACRT

ZAKON O ZAŠTITI UZBUNJIVAČA

Banja Luka, oktobar 2019.godine

ZAKON O ZAŠTITI UZBUNJIVAČA

GLAVA I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Ovim zakonom uređuju se postupak uzbunjivanja, prava uzbunjivača, obaveze republičkih i drugih organa i organizacija i pravnih i fizičkih lica u vezi sa uzbunjivanjem, kao i druga pitanja od značaja za uzbunjivanje i zaštitu uzbunjivača.

Značenje pojmova

Član 2.

Za potrebe ovog zakona, određeni pojmovi imaju sljedeće značenje:

1) „*zbunjivanje*“ je otkrivanje informacija o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, vršenju javnih ovlašćenja suprotno svrsi za koju su povjerena, prijetnji životu, javnom zdravlju, bezbjednosti, životnoj sredini kao i spriječavanju velike štete;

2) „*uzbunjivač*“ je fizičko lice koje vrši uzbunjivanje u vezi sa svojim radnim angažmanom, procesom zapošljavanja, korišćenja usluga republičkih i drugih organa, nosiocima javnih vlasti ili javnih usluga, poslovnom saradnjom i vlasničkim pravima u privrednom društvu;

3) „*poslodavac*“ je organ Republike Srpske ili jedinice lokalne samouprave, nosilac javnih ovlašćenja ili javne službe, pravno lice ili preduzetnik koji zapošljava jedno ili više lica;

4) „*odgovorno lice*“ je lice kome su u pravnom licu povjereni određeni poslovi koji se odnose na upravljanje, poslovanje ili proces rada, kao i lice koje u republičkom organu i organu jedinice lokalne samouprave vrši određene dužnosti;

5) „*radni angažman*“ je radni odnos, rad van radnog odnosa, volontiranje, vršenje funkcije, kao i svaki drugi faktički rad za poslodavca;

6) „*ovlašćeni organ*“ je organ Republike Srpske ili jedinice lokalne samouprave ili nosilac javnih ovlašćenja nadležan da postupa po informaciji kojom se vrši uzbunjivanje, u skladu sa zakonom;

7) „*štetna radnja*“ je svako činjenje ili nečinjenje u vezi sa uzbunjivanjem kojim se uzbunjivaču ili licu koje ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač ugrožava ili povređuje pravo, odnosno kojim se ta lica stavlja u nepovoljniji položaj.

GLAVA II OPŠTE ODREDBE O HITNOJ I PRAVU NA ZAŠTITU

Zabrana spriječavanja uzbunjivanja

Član 3.

(1) Zabranjeno je spriječavanje uzbunjivanja.

(2) Odredba opšteg akta ili pojedinačnog akta koji spriječava uzbunjivanje je ništava.

Zabrana preduzimanja štetne radnje

Član 4.

Zabranjeno je preduzimanje štetne radnje.

Pravo na zaštitu uzbunjivača

Član 5.

Uzbunjivač ima pravo na zaštitu, u skladu sa zakonom, ako:

- 1) izvrši uzbunjivanje kod poslodavca, ovlašćenog organa ili javnosti na način propisan zakonom;
- 2) otkrije informaciju iz člana 2. stav 1) ovog Zakona (u daljem tekstu: informacija) u roku od jedne godine od dana saznanja za izvršenu radnju zbog koje vrši uzbunjivanje, a najkasnije u roku od deset godina od dana izvršenja te radnje;
- 3) bi u trenutku uzbunjivanja, na osnovu raspoloživih podataka, u istinitost informacije, povjerovalo lice sa prosječnim znanjem i iskustvom kao i uzbunjivač.

Zaštita povezanih lica

Član 6.

Povezano lice ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač ako učini vjerovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog povezanosti sa uzbunjivačem.

Pravo na zaštitu zbog pogrešnog označavanja uzbunjivača

Član 7.

Pravo na zaštitu kao uzbunjivač, ima lice koje učini vjerovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja, ako je lice koje je preduzelo štetnu radnju, pogrešno smatralo da je to lice uzbunjivač, odnosno povezano lice.

Zaštita lica u vršenju službene dužnosti

Član 8.

Lice koje je u vršenju službene dužnosti dostavilo informaciju ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač ako učini vjerovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog dostavljanja informacije.

Pravo na zaštitu zbog traženja informacije

Član 9.

Lice koje traži podatke u vezi sa informacijom, ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač, ako učini vjerovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog traženja tih podataka.

Zaštita ličnih podataka uzbunjivača

Član 10.

(1) Lice koje je ovlašćeno za prijem informacije dužno je da štiti lične podatke uzbunjivača, odnosno podatke na osnovu kojih se može otkriti identitet uzbunjivača, osim ako se uzbunjivač ne saglasi sa otkrivanjem tih podataka, a u skladu sa zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.

(2) Svako lice koje sazna podatke iz stava 1. ovog člana dužno je da štiti te podatke.

(3) Lice ovlašćeno za prijem informacije dužno je da prilikom prijema informacije, obavijesti uzbunjivača da njegov identitet može biti otkriven nadležnom organu, ako bez

otkrivanja identiteta uzbunjivača ne bi bilo moguće postupanje tog organa, kao i da ga obavijesti o mjerama zaštite učesnika u krivičnom postupku.

(4) Ako je u toku postupka neophodno da se otkrije identitet uzbunjivača, lice ovlašćeno za prijem informacije dužno je da o tome, prije otkrivanja identiteta, obavijesti uzbunjivača.

(5) Podaci iz stava 1. ovog člana ne smiju se saopštiti licu na koje se ukazuje u informaciji, ako posebnim zakonom nije drugačije propisano.

Zabrana zloupotrebe uzbunjivanja

Član 11.

Zabranjena je zloupotreba uzbunjivanja.

Zloupotrebu uzbunjivanja vrši lice koje:

- 1) dostavi informaciju za koju je znalo da nije istinita;
- 2) pored zahtjeva za postupanje u vezi sa informacijom kojom se vrši uzbunjivanje traži protivpravnu korist.

U slučaju da se u sudskom postupku utvrdi da je izvršena zloupotreba uzbunjivanja, pravno ili fizičko lice kojem je nanesena šteta uslijed te zloupotrebe ima pravo na naknadu štete po opštim obligaciono-pravnim pravilima.

GLAVA III POSTUPAK

1. Opšte odredbe

Vrste uzbunjivanja

Član 12.

Uzbunjivanje može biti unutrašnje, spoljašnje ili uzbunjivanje javnosti.

- 1) Unutrašnje uzbunjivanje je otkrivanje informacije poslodavcu.
- 2) Spoljašnje uzbunjivanje je otkrivanje informacije ovlašćenom organu.
- 3) Uzbunjivanje javnosti je otkrivanje informacije sredstvima javnog informisanja, putem interneta, na javnim skupovima ili na drugi način kojim se obavještenje može učiniti dostupnim javnosti.

Sadržaj informacije

Član 13.

(1) Informacija sadrži podatke o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, vršenju javnog ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povjereno, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbjednost, životnu sredinu, kao i podatke radi spriječavanja štete velikih razmjera.

(2) Informacija može da sadrži potpis uzbunjivača i podatke o uzbunjivaču.

(3) Poslodavac i ovlašćeni organ dužni su da postupaju i po anonimnim obavještenjima u vezi sa informacijom, u okviru svojih ovlašćenja.

2. Unutrašnje uzbunjivanje

Obaveze poslodavca

Član 14.

(1) Poslodavac je dužan da, u okviru svojih ovlašćenja, preduzme mjere radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti u vezi sa informacijom.

(2) Poslodavac je dužan da, u okviru svojih ovlašćenja, zaštiti uzbunjivača od štetne radnje, kao i da preduzme neophodne mjere radi obustavljanja štetne radnje i otklanjanja posljedica štetne radnje.

(3) Poslodavac ne smije preduzimati mjere u cilju otkrivanja identiteta anonimnog uzbunjivača.

(4) Poslodavac je dužan da svim radno angažovanim licima dostavi pismeno obavještenje o pravima iz ovog zakona.

(5) Poslodavac je dužan da odredi lice ovlašćeno za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem.

Postupak

Član 15.

(1) Postupak unutrašnjeg uzbunjivanja započinje dostavljanjem informacije poslodavcu.

(2) Poslodavac je dužan da postupi po informaciji bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema informacije.

(3) Poslodavac je dužan da obavijesti uzbunjivača o ishodu postupka po njegovom okončanju, u roku od 15 dana od dana okončanja postupka iz stava 1. ovog člana.

(4) Poslodavac je dužan da, na zahtjev uzbunjivača, pruži obavještenja uzbunjivaču o toku i radnjama preduzetim u postupku, kao i da omogući uzbunjivaču da izvrši uvid u spise predmeta i da prisustvuje radnjama u postupku.

Opšti akt poslodavca

Član 16.

(1) Poslodavac koji ima više od petnaest radnika dužan je da opštim aktom uredi postupak unutrašnjeg uzbunjivanja.

(2) Poslodavac je dužan da na vidnom mestu, dostupnom svakom radno angažovanom licu, kao i na internet stranici poslodavca ako postoje tehničke mogućnosti, istakne opšti akt iz stava 1. ovog člana.

(3) Odredbe opšteg akta o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja moraju biti u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktom iz člana 17. ovog zakona.

(4) Odredbama opšteg akta iz stava 1. ovog člana ne može se umanjiti obim prava ili uskratiti neko pravo uzbunjivaču iz ovog zakona.

(5) Odredbe opšteg akta iz stava 1. ovog člana koje nisu u skladu sa ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu ovog zakona, ništave su.

Podzakonski akt

Član 17.

Ministar pravde donosi akt kojim se bliže uređuje način unutrašnjeg uzbunjivanja, način određivanja ovlašćenog lica kod poslodavca, kao i druga pitanja od značaja za unutrašnje uzbunjivanje kod poslodavca koji ima više od petnaest radnika.

3. Spoljašnje uzbunjivanje

Član 18.

(1) Postupak spoljašnjeg uzbunjivanja započinje dostavljanjem informacije ovlašćenom organu.

(2) Ako se uzbunjivanje odnosi na lica radno angažovana u ovlašćenom organu, uzbunjivač će se obratiti rukovodiocu tog organa, a ako se uzbunjivanje odnosi na rukovodioca ovlašćenog organa, uzbunjivač će se obratiti rukovodiocu neposredno nadređenog organa.

(3) Ovlašćeni organ je dužan da postupi po informaciji iz stava 1. ovog člana u roku od 15 dana od dana prijema informacije.

(4) Ako organ kome je dostavljena informacija nije nadležan za postupanje u vezi sa uzbunjivanjem, prosljediće informaciju nadležnom organu u roku od 15 dana od dana prijema i o tome istovremeno obavijestiti uzbunjivača.

(5) Nadležni organ iz stava 4. ovog člana dužan je da primjenjuje mjere zaštite koje je uzbunjivaču obezbijedio organ koji mu je obavještenje ustupio.

(6) Ako uzbunjivač nije dao saglasnost da se njegov identitet otkrije, ovlašćeni organ koji je primio obavještenje od uzbunjivača, a nije nadležan za postupanje, dužan je da prije prosljeđivanja tog obavještenja nadležnom organu prethodno zatraži saglasnost uzbunjivača, ako zakonom nije propisano drugačije.

(7) Ovlašćeni organ je dužan da, na zahtjev uzbunjivača pruži obavještenja uzbunjivaču o toku i radnjama preduzetim u postupku, kao i da omogući uzbunjivaču da izvrši uvid u spise predmeta i da prisustvuje radnjama u postupku, u skladu sa zakonom.

(8) Ovlašćeni organ je dužan da obavijesti uzbunjivača o ishodu postupka iz stava 1. ovog člana po njegovom okončanju, u skladu sa zakonom.

4. Uzbunjivanje javnosti

Član 19.

(1) Javnost se može uzbuniti, bez prethodnog obavješćavanja poslodavca ili ovlašćenog organa u slučaju neposredne opasnosti po život, javno zdravlje, bezbednost, životnu sredinu, od nastanka štete velikih razmjera, odnosno ako postoji neposredna opasnost od uništenja dokaza.

(2) Prilikom uzbunjivanja javnosti uzbunjivač je dužan da poštuje pretpostavku nevinosti okrivljenog, pravo na zaštitu ličnih podataka, kao i da ne ugrožava vođenje sudskog postupka.

5. Postupanje sa tajnim podacima

Uzbunjivanje ako su u informaciji sadržani tajni podaci

Član 20.

(1) Informacija može da sadrži tajne podatke.

(2) Pod tajnim podacima iz stava 1. ovog člana smatraju se podaci koji su u skladu sa propisima o tajnosti podataka prethodno označeni kao tajni.

(3) Ako su u informaciji sadržani tajni podaci, uzbunjivač je dužan da se prvo obrati poslodavcu, a ako se informacija odnosi na lice koje je ovlašćeno da postupa po informaciji, informacija se podnosi rukovodiocu poslodavca.

(4) U slučaju da poslodavac nije u roku od 15 dana postupio po informaciji u kojoj su sadržani tajni podaci, odnosno ako nije odgovorio ili nije preduzeo odgovarajuće mjere iz svoje nadležnosti, uzbunjivač se može obratiti ovlašćenom organu.

(5) Izuzetno od stava 3. ovog člana, u slučaju da se informacija odnosi na rukovodioca poslodavca, informacija se podnosi ovlaštenom organu.

(6) Ako su u informaciji sadržani tajni podaci, uzbunjivač ne može uzbuniti javnost, ako zakonom nije drugačije određeno.

(7) Ako su u informaciji sadržani tajni podaci, uzbunjivač i druga lica su dužni da se pridržavaju opštih i posebnih mjera zaštite tajnih podataka propisanih zakonom koji uređuje tajnost podataka.

GLAVA IV ZAŠTITA UZBUNJIVAČA I NAKNADA ŠTETE

Zabrana stavljanja uzbunjivača u nepovoljniji položaj

Član 21.

(1) Poslodavac ne smije činjenjem ili nečinjenjem da stavi uzbunjivača u nepovoljniji položaj u vezi sa uzbunjivanjem, a naročito ako se nepovoljniji položaj odnosi na:

- 1) zapošljavanje;
 - 2) sticanje svojstva pripravnika ili volontera;
 - 3) rad van radnog odnosa, u skladu sa zakonom koji uređuje radne odnose;
 - 4) obrazovanje, osposobljavanje ili stručno usavršavanje;
 - 5) napredovanje na poslu, ocjenjivanje, sticanje ili gubitak zvanja;
 - 6) disciplinske mjere i kazne;
 - 7) uslove rada;
 - 8) prestanak radnog odnosa;
 - 9) platu i druge naknade iz radnog odnosa;
 - 10) učešće u dobiti poslodavca;
 - 11) isplatu nagrade i otpremnine;
 - 12) raspoređivanje ili premještaj na drugo radno mjesto;
 - 13) nepreduzimanje mjera radi zaštite zbog uznemiravanja od strane drugih lica;
 - 14) upućivanje na obavezne zdravstvene preglede ili upućivanje na preglede radi ocjene radne sposobnosti;
 - 15) sva ostala prava iz radnog odnosa, po osnovu zakona koji uređuje radne odnose.
- (2) Odredbe opšteg akta kojima se uzbunjivaču uskraćuje ili povređuje pravo, odnosno kojima se ova lica stavljaju u nepovoljniji položaj u vezi sa uzbunjivanjem, ništave su.

Naknada štete zbog uzbunjivanja

Član 22.

U slučajevima nanošenja štete zbog uzbunjivanja, uzbunjivač ima pravo na naknadu štete, u skladu sa zakonom koji uređuje obligacione odnose.

Sudska zaštita uzbunjivača

Član 23.

(1) Uzbunjivač prema kome je preduzeta štetna radnja u vezi sa uzbunjivanjem ima pravo na sudsku zaštitu.

(2) Sudska zaštita se ostvaruje podnošenjem tužbe za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem nadležnom sudu, u roku od šest mjeseci od dana saznanja za preduzetu štetnu radnju, odnosno tri godine od dana kada je štetna radnja preduzeta.

(3) U postupku sudske zaštite nadležan je osnovni sud prema mjestu preduzimanja štetne radnje ili prema mjestu prebivališta tužioca.

(4) Postupak za sudsku zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem je hitan.

(5) U postupku za sudsku zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem dozvoljena je revizija.

(6) U postupku za sudsku zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem shodno se primenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku koje uređuju postupak u radnim sporovima, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Sadržaj tužbe

Član 24.

(1) Tužbom za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem može se tražiti:

1) utvrđenje da je prema uzbunjivaču preduzeta štetna radnja;

2) zabrana vršenja i ponavljanja štetne radnje;

3) uklanjanje posljedica štetne radnje;

4) naknada materijalne i nematerijalne štete;

5) objavljivanje presude donesene po tužbi podnesenoj iz razloga predviđenih u t. 1. 2. 3 i 4. ovog stava u sredstvima javnog informisanja, o trošku tuženog.

(2) Tužbom iz stava 1. ovog člana ne može se pobijati zakonitost pojedinačnog akta poslodavca kojim je rješavano o pravima, obavezama i odgovornostima radnika po osnovu rada.

Upoznavanje stranaka sa pravom da riješe spor putem posredovanja

Član 25.

Sud pred kojim se vodi postupak za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem dužan je da na pripremnom ročištu, odnosno prvom ročištu za glavnu raspravu, ukaže strankama na mogućnost za vansudsko rješavanje spora putem posredovanja ili na drugi sporazuman način.

Teret dokazivanja

Član 26.

Ako je u toku postupka tužilac učinio vjerovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja u vezi sa uzbunjivanjem, na tuženom je teret dokazivanja da štetna radnja nije u uzročnoj vezi sa uzbunjivanjem.

Istražno načelo

Član 27.

U postupku za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem sud može utvrđivati činjenice i kada one među strankama nisu sporne, a može i samostalno istraživati činjenice koje ni jedna stranka nije iznijela u postupku, ako ocijeni da je to od značaja za ishod postupka.

Izostanak tuženog

Član 28.

Ako tuženi ne dođe na ročište za glavnu raspravu, a uredno je pozvan, sud može da održi ročište i bez prisustva tuženog, kao i da odluči na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja na ročištu.

Privremene mjere i nadležnost

Član 29.

(1) U postupku zaštite u vezi sa uzbunjivanjem sud koji vodi postupak može odrediti privremenu mjeru u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje.

(2) Prijedlog za određivanje privremene mjere može se podnijeti prije pokretanja sudskog postupka, za vrijeme trajanja sudskog postupka kao i po okončanju sudskog postupka, sve dok izvršenje ne bude sprovedeno.

(3) U toku postupka sud može i po službenoj dužnosti da odredi privremenu mjeru.

Privremena mjera prije pokretanja sudskog postupka

Član 30.

(1) Sud nadležan za postupanje po tužbi za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem, nadležan je da odlučuje i o prijedlogu za određivanje privremene mjere koji je podnesen prije pokretanja sudskog postupka.

(2) Prilikom određivanja privremene mjere iz stava 1. ovog člana sud će odrediti i rok u kome se mora podnijeti tužba pred nadležnim sudom vodeći računa o rokovima određenim posebnim propisima za podnošenje tužbe.

Prijedlog za određivanje privremene mjere

Član 31.

(1) Prijedlogom za određivanje privremene mjere može se zahtjevati da sud odloži pravno dejstvo akta, zabrani vršenje štetne radnje, kao i da naloži otklanjanje posljedice prouzrokovane štetnom radnjom.

(2) O prijedlogu za određivanje privremene mjere sud će odlučiti u roku od osam dana od dana prijema prijedloga.

Žalba protiv odluke o određivanju privremene mjere

Član 32.

Protiv odluke o određivanju privremene mjere nije dozvoljena posebna žalba.

Nadzor nad sprovođenjem zakona

Član 33.

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši inspekcija rada, u skladu sa zakonom koji uređuje njena ovlašćenja.

GLAVA V

KAZNENE ODREDBE

Prekršaji

Član 34.

(1) Novčanom kaznom od 1.000 do 10.000 KM kazniće se za prekršaj poslodavac - pravno lice koje ima više od petnaest radnika ako:

1) ne donese opšti akt o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja (član 16. stav 1);

2) opšti akt kojim se uređuje postupak unutrašnjeg uzbunjivanja ne istakne na vidnom mjestu dostupnom svakom radno angažovanom licu (član 16. stav 2).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 300 do 3.000 KM kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, republičkom organu i organu jedinice lokalne samouprave.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 500 do 5.000 KM kazniće se preduzetnik kod koga je radno angažovano više od petnaest radnika.

Član 35.

(1) Novčanom kaznom od 3.000 do 12.000 KM kazniće se za prekršaj poslodavac - pravno lice ako:

1) uzbunjivača ne zaštiti od štetne radnje ili ne preduzme neophodne mjere radi obustavljanja štetne radnje i otklanjanja posljedica štetne radnje, u okviru svojih ovlašćenja (član 14. stav 2);

2) svim radno angažovanim licima ne dostavi pismeno obavještenje o pravima iz ovog zakona (član 14. stav 4);

3) ne odredi lice ovlašćeno za prijem informacije i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem (član 14. stav 5);

4) ako u propisanom roku ne postupi po informaciji (član 15. stav 2);

5) ako u propisanom roku ne obavijesti uzbunjivača o ishodu postupka u skladu sa zakonom (član 15. stav 3);

6) ako uzbunjivaču, na njegov zahtjev, ne pruži obavještenja o toku i radnjama preuzetim u postupku ili ako ne omogući uzbunjivaču da izvrši uvid u spise predmeta i da prisustvuje radnjama u postupku u skladu sa zakonom (član 15. stav 4).

(2) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 500 do 5.000 KM kazniće se odgovorno lice u pravnom licu, republičkom organu i organu jedinice lokalne samouprave.

(3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana novčanom kaznom od 1.500 do 10.000 KM kazniće se preduzetnik.

GLAVA VI

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskog akta

Član 36.

(1) Podzakonski akt iz člana 17. ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Poslodavci su dužni da donesu opšti akt iz člana 16. stav 1. ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje zakona na snagu

Član 37.

Ovaj zakon se objavljuje u "Službenom glasniku Republike Srpske", a stupa na snagu 1. aprila 2020. godine.

Broj: _____

Datum: __.__.2019. godine

Predsjednik
Narodne skupštine
Nedeljko Čubrilović

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o zaštiti uzbunjivača sadržan je u članu 68. stavu 18) Ustava Republike Srpske, koja odredba navodi da Republika uređuje i obezbjeđuje druge odnose od interesa za Republiku, u skladu sa Ustavom.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Licima koja prijavljuju sumnju na korupciju ili drugo nezakonito postupanje kao i licima koja poslodavcu, odnosno ovlašćenom organu otkriju informacije o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, o vršenju javnog ovlašćenja suprotno svrsi zbog koje je javno ovlašćenje povjereno, o opasnosti po javno zdravlje, bezbjednost, životnu sredinu, nije do sad bila obezbijeđena na adekvatan, dovoljan, efikasan i cjelovit način društvena zaštita. Ova lica se sa pravom nazivaju uzbunjivači imajući u vidu da svojim aktivnostima upozoravaju i skreću pažnju široj javnosti o štetnim i protivpravnim pojavama koja su od značaja za svako društvo koje je usmjereno u pravcu zdravog razvoja i napretka. Zaštitom uzbunjivača daje se društvena podrška ovoj kategoriji lica i u najvećoj mjeri se štiti javni interes.

Postojećim unutrašnjim pravnim okvirom ne pruža se adekvatna zaštita ovim licima, koja gotovo bez izuzetka trpe izvjesne posljedice i to nerijetko one koje pogađaju njihov radnopravni status.

Zaštita uzbunjivača predstavlja jednu od civilizacijskih tekovina razvijenih demokratskih društava. Tako, član 33. Konvencije Ujedinjenih nacija za borbu protiv korupcije propisuje da će svaka država ugovornica razmotriti mogućnost da u svom domaćem pravnom sistemu predvidi odgovarajuće mjere pružanja zaštite od bilo kog neopravdanog postupanja prema bilo kom licu koje nadležnim organima prijavi u dobroj vjeri (bona fides) i na razumnoj osnovi bilo koje činjenice koje se odnose na koruptivna krivična djela predviđena ovom konvencijom. Pored toga, Građanskopravna konvencija protiv korupcije Savjeta Evrope sadrži obavezujuću odredbu i to u članu 9. koji propisuje da svaka strana ugovornica treba da obezbijedi u domaćem pravu odgovarajuću zaštitu od bilo koje neopravdane sankcije protiv zaposlenih, koji imaju osnovanog razloga da sumnjaju u korupciju i koji, u dobroj vjeri, svoju sumnju prijave odgovornim licima ili organima.

Predlaganjem ovog zakona preduzimaju se neophodni koraci ka uspostavljanju normativnog okvira i kapaciteta za odlučnu borbu protiv korupcije, a istovremeno se ostvaruju preuzete obaveze iz međunarodnih akata preporuka, a prije svega preporuka Grupa država za borbu protiv korupcije Savjeta Evrope (GREKO).

Predloženi Zakon pruža pun obim zaštite licima koja prijavljuju sumnju na korupciju i time se otklanjaju nedostaci neadekvatne i nedovoljne zaštite pojedinih kategorija "uzbunjivača". Zaštitom uzbunjivača u najvećoj mjeri štiti se i javni interes, s obzirom da su uzbunjivači lica koja prijavljuju korupciju, zbog čega uzbunjivači ne smiju trpiti štetne posljedice, pa im je neophodno pružiti odgovarajuću pravnu zaštitu.

Dodatno, činjenica je da su gotovo sve države regije, kao i države članice Evropske unije, kojoj u svojim proklamovanim politikama streme i Republika Srpska i Bosna i Hercegovina, usvojile zakone o zaštiti uzbunjivača (engl. Protecting whistle-blowers laws). S tim u vezi, neophodno je

i da Republika Srpska konačno preduzme iste pravne radnje radi stvaranja nužnih pretpostavki zaštite uzbunjivača. Pored toga, upravo prateći novu pravnu regulativu Evropske unije, značajan broj kompanija čiji kapital potiče iz EU, a koje posluju u Republici Srpskoj, već je zbog sopstvenih korporativnih pravila počeo da usvaja interne akte kojima se uređuje ova oblast, te je i to dodatni razlog da se i u pravni poredak Republike Srpske uvrste ove norme.

III OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

U Glavi I Zakona, koju čine uvodne odredbe, u čl. 1. i 2. uređuje se predmet zakona i utvrđuje značenje izraza koji su upotrebljeni u ovom zakonu.

Članom 1. Zakona predviđeno je da se zakonom uređuje uzbunjivanje, postupak uzbunjivanja, prava uzbunjivača, obaveze republičkih i drugih organa i organizacija, kao i pravnih i fizičkih lica u vezi sa uzbunjivanjem, kao i druga pitanja vezana za uzbunjivanje i zaštitu uzbunjivača.

Članom 2. Zakona određeno je značenje izraza upotrebljenih u ovom zakonu. Propisan je pojam uzbunjivanja, uzbunjivača, poslodavca, odgovornog lica, radnog angažmana, ovlašćenog organa i štetne radnje.

Pod "uzbunjivanjem" se podrazumijeva otkrivanje informacije o kršenju propisa, kršenju ljudskih prava, vršenju javnih ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povjereno, opasnosti po život, javno zdravlje, bezbjednost, životnu sredinu, kao i radi spriječavanja štete velikih razmjera. Ovaka postavljen pojam uzbunjivanja širi je od standarda koji je postavljen Preporukom Savjeta Evrope i Rezolucijom 1279 (2010). Preporuka Savjeta Evrope dozvoljava državama članicama da odrede šta je u javnom interesu, ali postavlja standard koji bi svaka država članica trebalo da usvoji. Zakonom o zaštiti uzbunjivača uzete su u obzir specifičnosti Republike Srpske, pa je standard Preporuke Savjeta Evrope proširen, tako da ovaj pojam obuhvata i razotkrivanje informacije o vršenju javnih ovlašćenja protivno svrsi zbog koje je povjereno i radi spriječavanja štete velikih razmjera.

Pod "uzbunjivačem" podrazumijeva se fizičko lice koje izvrši uzbunjivanje u vezi sa svojim radnim angažmanom, postupkom zapošljavanja, korišćenjem usluga organa vlasti, nosilaca javnih ovlašćenja ili javnih službi, poslovnom saradnjom i vlasničkim pravima u privrednom društvu.

Radni angažman obuhvata radni odnos, rad van radnog odnosa, u skladu sa zakonom koji uređuje radne odnose, volontiranje, vršenje funkcije, kao i svaki drugi faktički rad za poslodavca. Uzimajući u obzir specifičnosti društvenih, socijalnih i ekonomskih činilaca Republike Srpske, Zakonom se pruža šira zaštita i licima koja otkriju informacije od javnog značaja koje su saznali u toku postupka zapošljavanja.

Pod "poslodavcem" se podrazumijeva organ Republike Srpske, jedinice lokalne samouprave, nosilac javnih ovlašćenja ili javna služba, pravno lice ili preduzetnik koji radno angažuje jedno ili više lica.

"Štetna radnja" podrazumijeva svako činjenje ili nečinjenje u vezi sa uzbunjivanjem kojim se uzbunjivaču ili licu koje ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač ugrožava ili povređuje pravo, odnosno kojim se ta lica stavljaju u nepovoljniji položaj.

Opšte odredbe o uzbunjivanju i pravu na zaštitu uzbunjivača sadržane su Glavi II Zakona, i to u čl. 3 do 11.

Odredbama člana 3. Zakona propisan je zabrana spriječavanja uzbunjivanja, odnosno predviđena ništavost odredbe opšteg ili pojedinačnog akta kojim se spriječava uzbunjivanje, dok je članom 4. Zakona predviđena zabrana preduzimanja štetne radnje.

Članom 5. Zakona propisuju se uslovi za zaštitu prava uzbunjivača. Uzbunjivač ima pravo na zaštitu ako izvrši uzbunjivanje kod poslodavca, ovlaštenog organa ili javnosti, u subjektivnom roku od jedne godine od dana saznanju za izvršenu radnju, a najkasnije u roku od deset godina od dana izvršenja radnje zbog koje se vrši uzbunjivanje (opšti rok zastarjelosti). Uzbunjivač ima pravo na zaštitu ako bi i lice sa prosječnim znanjem i iskustvom kao i uzbunjivač, povjerovalo u trenutku uzbunjivanja u istinitost informacije kojom se vrši uzbunjivanje

Postoje kategorije lica koja nisu uzbunjivači u smislu Zakona, ali koji imaju saglasno Zakonu pravo na zaštitu kao i uzbunjivač. To su: povezana lica, lica za koje se pogrešno smatra da su uzbunjivači ili povezana lica, službena lica, kao i lica koja traže informacije u vezi sa uzbunjivanjem i zbog toga trpe posljedice štetne radnje.

U članu 6. Zakona propisano je da povezano lice ima pravo na zaštitu kao uzbunjivač ako učini vjerovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog povezanosti sa uzbunjivačem. Praksa razotkrivanja informacija od javnog značaja, pokazala je da štetu zbog uzbunjivanja ne moraju da trpe samo uzbunjivači. Ta svojevrsna odmazda može indirektno pogoditi uzbunjivača tako što štetnu posljedicu direktno trpi lice koje je povezano sa uzbunjivačem.

Član 7. Zakona omogućava zaštitu koju uživa uzbunjivač i licu koje učini vjerovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja, zbog toga što je lice koje je preduzelo štetnu radnju pogrešno smatralo da je to lice uzbunjivač, odnosno povezano lice. Cjelishodnost i opravdanost ovakve zaštite ogleda se u značaju uzbunjivanja i razotkrivanja informacija od javnog značaja.

U članu 8. Zakona uređena je zaštita službenog lica. Službeno lice uživa zaštitu, ako učini vjerovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog vršenja službene dužnosti.

Članom 9. Zakona predviđeno je da pravo na zaštitu kao uzbunjivač ima i lice koje traži podatke u vezi sa informacijom u vezi sa uzbunjivanjem, ako učini vjerovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja zbog traženja tih podataka.

Posebna pažnja posvećena je zaštiti ličnih podataka uzbunjivača, pa je, u tom smislu, odredbom člana 10. stav 1. Zakona ustanovljena dužnost lica koje je ovlašćeno za prijem obaveštenja, a stavom 2. istog člana, dužnost svakog lica, bez obzira na svojstvo, da štiti lične podatke uzbunjivača, sve u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka BiH. Takođe, svako nužno otkrivanje podataka o ličnosti uzbunjivača uslovljeno je prethodnim obavještanjem samog uzbunjivača, kao što je to propisanom Zakonom o zaštiti ličnih podataka BiH, ali i odgovarajućom Opštom uredbom o zaštiti ličnih podataka EU (GDPR, broj Uredbe 2016/679), pri čemu se lični podaci ne smiju saopštiti licu na koje se ukazuje u informaciji koja je predmet uzbunjivanja.

Treba napomenuti da nepoštovanje odredbe člana 10. Zakona o zaštiti uzbunjivača treba inkriminisati i propisati kao krivično delo u Krivičnom zakoniku Republike Srpske.

Članom 11. Zakona predviđena je zabrana zloupotrebe uzbunjivanja, kao i pravne posljedice u slučaju sudskog utvrđivanja zloupotrebe uzbunjivanja.

U Glavi III Zakona počev od člana 12. zaključno sa članom 20, uređen je postupak uzbunjivanja i sadrži opšte odredbe, odredbe o unutrašnjem uzbunjivanju, spoljašnjem uzbunjivanju, uzbunjivanju javnosti, kao i odredbe o postupanju sa tajnim podacima.

Članom 12. Zakona određuju se vrste uzbunjivanja. Propisane su tri vrste uzbunjivanja i to: unutrašnje uzbunjivanje kada se obavještenja dostavljaju poslodavcu; spoljašnje uzbunjivanje kada se obavještenje dostavlja ovlašćenom organu; i uzbunjivanje javnosti kada se obavještenje dostavlja sredstavima javnog informisanja, putem interneta, na javnim skupovima ili na drugi način dostupan javnosti. Unutrašnje i spoljašnje uzbunjivanje postavljeni su alternativno, dok je uzbunjivanje javnosti postavljeno supsidijarno u odnosu na unutrašnje i spoljašnje.

Članom 13. Zakona propisan je sadržaj informacije kojom se vrši uzbunjivanje, kao i dužnost postupanja poslodavca i ovlašćenih organa po anonimnim obavještenjima u vezi sa uzbunjivanjem. Imajući u vidu ozbiljnost i osjetljivost informacije na koje se obavještenje može odnositi, poslodavac i ovlašćeni organ koji prime anonimno obavještenje imaju dužnost da provjere navode u okviru svojih ovlašćenja, odnosno nadležnosti.

Unutrašnje uzbunjivanje regulisano je odredbama članova 14-17. Zakona.

U članu 14. Zakona uređene su obaveze poslodavca, pa je tako on dužan da u okviru svojih ovlašćenja zaštiti uzbunjivača od štetne radnje, kao i da preduzme nepochodne mjere radi obustavljanja štetne radnje i otklanjanja posljedica štetne radnje. Pored toga, poslodavac je dužan da svim radno angažovanim licima dostavi pisano obavještenje o pravima iz ovog zakona, kao i da odredi lice ovlašćeno za prijem informacije u vezi sa uzbunjivanjem i vođenje postupka u vezi sa uzbunjivanjem. Poslodavac je dužan da u okviru svojih ovlašćenja preduzme mjere radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti u vezi sa informacijom koja se odnosi na uzbunjivanje.

Postupak unutrašnjeg uzbunjivanja uređen je odredbom člana 15. Zakona, koji započinje dostavljanjem informacije u vezi sa uzbunjivanjem, po kojoj je poslodavac dužan da postupi bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema informacije, kao i da obavijesti uzbunjivača o ishodu postupka u roku od 15 dana od dana okončanja postupka. Takođe, poslodavac je dužan da pruži obavještenja uzbunjivaču, na njegov zahtev, o toku i radnjama preduzetim u postupku, kao i da omogući uzbunjivaču da izvrši uvid u spise predmeta i da prisustvuje radnjama u postupku, u skladu sa zakonom.

U odredbi člana 16. Zakona, propisana je obaveza poslodavca koji ima više od petnaest radnika da postupak unutrašnjeg uzbunjivanja reguliše donošenjem opšteg akta (obaveza donošenja opšteg akta za poslodavce koji zapošljavaju više od petnaest radnika određena je i zakonom kojim se uređuju radni odnosi, naravno vezano za primarno radno-pravnu materiju). Takođe je propisana obaveza poslodavca da na vidnom mjestu, kao i na internet stranici, istakne taj opšti akt.

U članu 17. Zakona propisano je da će ministar pravde donijeti podzakonski akt kojim će se bliže urediti postupak unutrašnjeg uzbunjivanja kod poslodavca koji ima više od petnaest radnika, što znači da opšti akt poslodavca mora biti u saglasnosti sa aktom ministra o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja.

Članom 18. Zakona uređen je postupak spoljašnjeg uzbunjivanja koji započinje dostavljanjem informacije u vezi sa uzbunjivanjem ovlašćenom organu, po kojoj je informaciji ovlašćeni organ dužan da postupi u roku od 15 dana od dana prijema informacije. Ako se uzbunjivanje odnosi na radno angažovane u ovlašćenom organu, uzbunjivač će se obratiti rukovodiocu tog organa, a ako se uzbunjivanje odnosi na rukovodioca ovlašćenog organa, uzbunjivač će se obratiti rukovodiocu neposredno nadređenog organa. Predviđen je i način postupanja nenadležnog organa u vezi sa dostavljenom informacijom. Organ kome je ustupljena informacija vezan je mjerama zaštite koje je uzbunjivaču obezbijedio organ koji mu je obavještenje ustupio, a takođe je propisan i način postupanja ovlašćenog organa u situaciji kada uzbunjivač nije dao da se njegov identitet otkrije, kao i obaveze ovlašćenog organa o pružanju obavještenja uzbunjivaču o toku i radnjama preduzetim u postupku, odnosna obaveza omogućavanja uvida u spise predmeta i obaveštavanja uzbunjivača o ishodu postupka.

Članom 19. Zakona uređuje se postupak uzbunjivanja javnosti. Uzbunjivač može da uzbuni javnost bez prethodnog obavještanja poslodavca ili ovlašćenog organa u slučaju neposredne opasnosti po život, javno zdravlje, bezbjednost, životnu sredinu, od nastanka štete velikih razmjera, odnosno ako postoji neposredna opasnost od uništenja dokaza. Tom prilikom, uzbunjivač je dužan da poštuje pretpostavku nevinosti okrivljenog, pravo na zaštitu podataka o ličnosti, kao i da ne ugrožava vođenje sudskog postupka.

Članom 20. Zakona bliže se uređuje način podnošenja obavještenja kada su u obavještenju sadržani tajni podaci.

U Glavi IV Zakona uređuju se pitanja koja se odnose na zaštitu uzbunjivača, kao i naknadu štete u vezi sa uzbunjivanjem (čl. 21. do 33).

Zakon u prvi plan ističe zaštitu uzbunjivača, odnosno lica koja uživaju zaštitu kao uzbunjivač, te propisuje u članu 21. Zakona zabranu da poslodavac činjenjem ili nečinjenjem stavi uzbunjivača u nepovoljniji položaj u vezi sa uzbunjivanjem, a potom se generalnom odredbom propisuju najčešće situacije u vezi sa kojima se uzbunjivač stavlja u nepovoljniji položaj kao što su: zapošljavanje, sticanje svojstva pripravnika ili volontera, rad van radnog odnosa, obrazovanje, osposobljavanje ili stručno usavršavanje, napredovanje na poslu, ocjenjivanje, sticanje ili gubitak zvanja, disciplinske mjere i kazne, uslovi rada, prestanak radnog odnosa, plate i druge naknade iz radnog odnosa, učešće u dobiti poslodavca, isplata nagrada i otpremnina, raspored poslova ili premještaj na drugo radno mjesto, nepreduzimanje mera radi zaštite zbog uznemiravanja od strane drugih lica, upućivanje na obavezne zdravstvene preglede ili upućivanje na preglede radi ocjene radne sposobnosti i slično.

Navedena lista nije konačna. Istim članom naglašeno je da su apsolutno ništave odredbe opšteg akta kojima se uzbunjivaču uskraćuje ili povređuje pravo, odnosno kojima se ovo lice stavlja u nepovoljniji položaj u vezi sa uzbunjivanjem.

Saglasno odredbi člana 22. Zakona, uzbunjivač ima pravo na naknadu štete koju pretrpi zbog uzbunjivanja u skladu sa zakonom kojim se uređuju obligacioni odnosi.

Zakon predviđa sudsku zaštitu uzbunjivača, odnosno lica koje uživa pravo na zaštitu kao uzbunjivač. Shodno tome, članom 23. Zakona predviđeno je da uzbunjivač prema kome je preduzeta štetna radnja u vezi sa uzbunjivanjem ima pravo na sudsku zaštitu. Sudska zaštita se

ostvaruje podnošenjem tužbe za zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem nadležnom sudu, u roku od šest meseci od dana saznanja za preduzetu štetnu radnju, odnosno tri godine od dana kada je štetna radnja preduzeta. Na taj način, Zakon propisuje odgovarajući rok u kome tužba može biti podnesena, a koji je u potpunosti u skladu sa primjerima dobre prakse i koji je usklađen sa rokovima predviđenim u Zakonu o parničnom postupku.

U postupku sudske zaštite, koji je hitan, nadležan je osnovni sud prema mjestu preduzimanja štetne radnje ili prema mestu prebivališta tužioca. Zakonom je takođe predviđeno da je postupku sudske zaštite revizija kao vanredno pravno sredstvo uvijek dozvoljena, što je propisano radi što sigurnije u potpunije zaštite uzbunjivača, odnosno lica koje uživa zaštitu kao uzbunjivač. Kroz mogućnost podnošenja vanrednog pravnog sredstva odluka suda podliježe ne samo drugostepenoj već i trećestepenoj provjeri. Predviđeno je i da se u postupku za sudsku zaštitu u vezi sa uzbunjivanjem shodno primenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku kojima je uređen postupak u radnim sporovima.

U pogledu sadržaja tužbe u vezi sa uzbunjivanjem, članom 24. Zakona propisano je da se istom može tražiti: utvrđenje da uzbunjivaču preduzeta štetna radnja; zabrana vršenja i ponavljanja štetne radnje; uklanjanje posljedica štetne radnje; naknada materijalne i nematerijalne štete, odnosno objavljivanje presude donete po tužbi može se objaviti u sredstvima javnog informisanja, o trošku tuženog.

Pored toga, predviđeno je da se tužbom u vezi sa uzbunjivanjem ne može pobijati zakonitost pojedinačnog akta poslodavca kojim je riješavano o pravima, obavezama i odgovornostima radnika po osnovu rada.

Zakon u članu 25. predviđa mogućnost upoznavanje stranaka sa pravom da riješe spor putem posredovanja. Na taj način je pružena mogućnost i vansudskog, brzog i efikasnog rješenja spora u obostranom interesu.

Zakon predviđa u članu 26. pravilo o obrnutom teretu dokazivanja, te u situaciji kada tužilac (uzbunjivač, odnosno lice koje uživa zaštitu kao uzbunjivač) u toku postupka učini vjerovatnim da je prema njemu preduzeta štetna radnja u vezi sa uzbunjivanjem, na poslodavcu je teret dokazivanja da štetna radnja nije u uzročnoj vezi sa uzbunjivanjem. Ovo pravilo je in favorem uzbunjivača, obzirom da tužilac treba samo da učini vjerovatnim da je pretrpio štetne posljedice u vezi sa uzbunjivanjem, a tada poslodavac treba da dokaže da nastale štetne posljedice po uzbunjivača nisu u vezi sa uzbunjivanjem. Time se odstupa od opšteg pravila o teretu dokazivanja.

Član 27. Zakona predviđa istražno načelo, nasuprot načela dispozicije karakterističnog za parnični postupak, sve u cilju zaštite uzbunjivača, tako da sud može utvrđivati činjenice i u slučaju kad one među strankama nisu sporne, a može i samostalno istraživati činjenice koje ni jedna stranka nije iznijela u postupku, ako ocijeni da je to od značaja za ishod postupka. Istražno načelo u građansko-pravnim stvarima rijetko se predviđa (npr. u porodičnim odnosima, u cilju zaštite najboljeg interesa djeteta i slično), a što dodatno svjedoči o namjeri zakonodavca da u najvećoj mogućoj mjeri zaštiti uzbunjivača.

Predviđeno je i pravilo o izostanku tuženog (član 28. Zakona), te ako tuženi ne dođe na ročište za glavnu raspravu, a uredno je pozvan, sud može da održi ročište i bez prisustva tuženog, kao i da

odluči na osnovu utvrđenog činjeničnog stanja na ročištu. Ako poslodavac izbjegava da prisustvuje ročištima, s obzirom da pravilo o obrnutom teretu dokazivanja, biće donesena odluka u korist tužioca (uzbunjivača).

U daljim odredbama Zakona (čl. 29. do 33.) predviđena je mogućnost privremene zaštite uzbunjivača u vidu privremene mjere, te u postupku zaštite u vezi sa uzbunjivanjem sud koji vodi postupak može odrediti privremenu mjeru u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršenje i obezbjeđenje. Prijedlog za određivanje privremene mjere može se podnijeti prije pokretanja sudskog postupka, za vreme trajanja sudskog postupka kao i po okončanju sudskog postupka, sve dok izvršenje ne bude sprovedeno. U toku postupka sud može i po službenoj dužnosti da odredi privremenu mjeru. U situaciji kada se privremena mjera određuje prije pokretanja sudskog postupka, o istoj odlučuje sud nadležan za postupanje po tužbi u vezi sa uzbunjivanjem, u kojem slučaju sud određuje i rok u kome se mora podnijeti tužba pred nadležnim sudom, vodeći računa o rokovima određenim posebnim propisima za podnošenje tužbe.

U pogledu sadržaja prijedloga za određivanje privremene mjere propisano je pravilo (član 31. Zakona) po kome se može se zahtijevati da sud odloži pravno dejstvo akta, zabrani vršenje štetne radnje, kao i da naloži otklanjanje posljedice prouzrokovane štetnom radnjom. O predlogu za određivanje privremene mjere sud će odlučiti u roku od osam dana od dana prijema prijedloga.

Članom 32. Zakona predviđeno je da protiv odluke o određivanju privremene mjere nije dozvoljena posebna žalba.

Nadzor nad sprovođenjem zakona, shodno članu 33. Zakona, vrši inspekcija rada, u skladu sa zakonom koji uređuje njena ovlašćenja.

U Glavi V Zakona (čl. 34. i 35.) propisani su prekršaji poslodavca-pravnog lica, odgovornog lica i preduzetnika, za povredu materijalnih odredbi ovog Zakona.

U Glavi VI Zakona - Prelazne i završne odredbe (čl. 36 i 37.), određeno je da će podzakonski akt iz člana 17. ovog Zakona biti donesen u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona, a što predstavlja dostatan rok za ministra pravde da postupi u skladu sa ovom odredbom. Takođe, predviđeno je i da su poslodavci dužni da donesu opšti akt iz člana 16. stav 1. ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu zakona.

Članom 37. Zakona propisano je da ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske", a primenjuje se po isteku šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

IV FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PRIMJENU ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti finansijska sredstva u budžetu Republike Srpske.

